

ОДИТЕН ДОКЛАД НА СМЕТНАТА ПАЛАТА **№ 0400302425**

за извършен финансов одит на годишния финансов отчет на
Община Сапарева баня за 2024 г.

София, 2025 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на съкращенията	3
Част I. Докладване относно одита на финансовия отчет	4
Квалифицирано мнение	4
База за изразяване на квалифицирано мнение.....	4
Правно основание за извършване на одита	12
Отговорности на ръководството за финансовия отчет	12
Отговорности на Сметната палата за одита на финансовия отчет	12
Част II. Докладване във връзка с други закони и други отговорности – други констатации при одита на финансовия отчет	13
Коригирани неправилни отчитания.....	14
Съществени недостатъци на вътрешния контрол	16
Приложение № 1 Опис на одитните доказателства	18

Списък на съкращенията

ГФО	Годишен финансов отчет
ЕБК	Единна бюджетна класификация
МСВОИ	Международни стандарти на върховните одитни институции
СБО	Сметкоплан на бюджетните организации
АОС	Акт за общинска собственост
НДА	Нефинансовите дълготрайни активи
ДМА	Дълготрайни материални активи
ДСД	Други сметки и дейности

ДО
ДОЦ. НАТАЛИЯ КИСЕЛОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
51-О НАРОДНО СЪБРАНИЕ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО
Г-Н КАЛИН ГЕЛЕВ
КМЕТ НА
ОБЩИНА САПАРЕВА БАНЯ

Част I. Докладване относно одита на финансовия отчет

Квалифицирано мнение

Сметната палата извърши финансов одит на годишния финансов отчет на Община Сапарева баня, състоящ се от баланс към 31 декември 2024 г., отчет за приходите и разходите, отчет за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от Европейския съюз и сметките за чужди средства за годината, завършваща на тази дата, както и приложение към финансовия отчет, включително пояснения за прилаганата счетоводна политика.

Сметната палата изразява мнение, че с изключение на ефекта от въпросите, описани в раздел *База за изразяване на квалифицирано мнение* от настоящия доклад, приложеният годишен финансов отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Община Сапарева баня към 31 декември 2024 г. и за нейните финансови резултати от дейността и паричните ѝ потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси.

База за изразяване на квалифицирано мнение

При одита на приложения годишен финансов отчет Сметната палата констатира следните неправилни отчитания:

1. Новоактуваните имоти, общинска собственост, непризнати в отчетността на общината в предходни отчетни периоди, и през 2024 г. са признати неправилно по данъчна оценка, вместо по справедлива стойност.

1.1. При извършените финансови одити на ГФО за 2022 г. и 2023 г. е установено, че в отчетна група ДСД по сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“ са признати поземлени имоти по данъчна оценка, определена към периода на съставяне на актовете за общинска собственост (АОС), както следва:

- към 31.12.2022 г., новопридобити 198 броя имоти с обща площ 2 837 829 кв. м.,

са признати по данъчна оценка, на общо в размер на 517 496 лв. (0,18 лв. на кв. м.)^{1, 2, 3}
- към 31.12.2023 г., новопридобити 66 броя имоти, с обща площ 431 665 кв. м., са признати по данъчна оценка, общо в размер на 981 188 лв. (2,27 лв. на кв. м.)^{4,5}

При извършените проверки са установени случаи на признати земеделски земи и поземлени имоти по значително занижени стойности.

По време на одитите, от одитните екипи са анализирани разпоредителните сделки с имоти (земи), общинска собственост, реализирани в периода 2022 г. - 2023 г. по стойности, които значително се различават от данъчните оценки на имотите.

В т. 5. от Раздел II „Отчитане на дълготрайни материални и нематериални активи“ от Счетоводната политика (СЧП) на Община Сапарева баня е определено, че първоначалното оценяване на придобитите активи, получени в резултат от безвъзмездна сделка, следва да е по справедлива стойност.

Предвид неизвършения през 2022 г. и 2023 г. преглед за преоценка/обезценка на нефинансовите дълготрайни активи (НДА), установеното неправилно отчитане на земите - общинска собственост, не е коригирано и към 31.12.2024 г.

1.2. Новопридобити към 31.12.2024 г. 124 броя имоти, с обща площ 7 564 677 кв. м., са признати неправилно по данъчна оценка, общо в размер на 2 904 789 лв., която без извършен анализ е определена и за тяхна справедлива стойност.⁶ От одитния екип са установени случаи на признати в отчетна група ДСД поземлени имоти по сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“ по значително занижени стойности.⁷

¹ Одитно доказателство № 1 от Одитен доклад № 0400306023

² Например: АОС № 465/03.09.2021г., ПИ 53254.43.4 по КК на с. Овчарци, с площ 16 392 кв. м., по данъчна оценка от 173.10 лв.; 0.01 лв./кв. м.; АОС №466/03.09.2021 г., ПИ 53254.43.5 по КК на с. Овчарци, с площ от 4 612 кв. м., по данъчна оценка от 48.70лв.; 0.01 лв./кв. м.; АОС №467/03.09.2021г., ПИ 53254.43.19 по КК на с. Овчарци, с площ 15 259, по данъчна оценка от 161.10 лв.; 0.01 лв./ кв. м.; АОС № 468/03.09.2021г., ПИ 53254.43.20 по КК на с. Овчарци, с площ от 3 889 кв. м., по данъчна оценка от 41.10 лв., 0.01 лв./кв. м.; АОС №469/14.09.2021г., ПИ 65379.31.560 по КК на с. Сапарево, с площ от 7 539, по данъчна оценка 33.90; 0.004 лв./кв. м.; АОС №470/13.09.2021г., ПИ 65379.54.450 по КК на с. Сапарево, с площ от 73 265 кв. м., по данъчна оценка от 703.30; 0.009 лв./кв. м.; АОС №471/14.09.2021г., ПИ 65379.54.469 по КК на с. Сапарево, с площ от 40 242 кв. м., по данъчна оценка от 289.70 лв.; 0.007 лв./кв. м.; АОС №472/13.03.2021г., ПИ 65379.54.554 по КК на с. Сапарево, с площ от 13 566 кв. м., по данъчна оценка от 44.00 лв.; 0.003 лв./кв. м.

³ По решения на Общински съвет съответно, по Протокол № 32 от 26.05.2022 г. с решения 500 (13 кв. м. на с начална тръжна цена за имота 1 250 лв.) и 501 (188 кв. м. с начална тръжна цена за целия имот 18 090 лв.; Протокол № 31 от 21.04.2022 г., Решение № 488 (1 553 кв. м. с начална тръжна цена 15 237 лв.); Протокол № 37 от 27.10.2022 г., Решения 579 и 580 (615 кв. м. с начална тръжна цена 56 001 лв.). Информацията е налична в официалната интернет страница на общински съвет Сапарева баня (<https://saparevabanya.bg/pages/mid/>)

⁴ Например: Новоактувани земи с АОС № 2849/30.04.2023 г., ПИ 65365.7.55 М. Кованташ, Сапарева баня 531 КВ по 0.09 лв. на кв. м.; АОС № 2850/30.04.2023 г. ПИ 65365.34.100, гр. Сапарева баня 4 888 КВ. по 0.05 лв. на кв. м.; АОС № 2854/30.04.2023 г., ПИ 65365.23.421 М. Вадите, гр. Сапарева баня по 0.11 лв. на кв. м.; АОС № 2882/30.11.2023 г., ПИ 65365.2.13 М. Краище/Криви Дол, гр. Сапарева баня по 0.12 лв. на кв. м.; АОС № 2883/30.11.2023 г., по 0.03 лв. на кв. м.; Продадени земи: ПИ 65365.601.927 по КК на гр. Сапарева баня по 68.86 лв. на кв. м.; ПИ 65365.43.1210 по КК на гр. Сапарева баня по 30.25 лв. на кв. м.; ПИ 65365.43.1211 по КК на гр. Сапарева баня по 30.22 лв. на кв. м.; ПИ 65365.43.1208 по КК на гр. Сапарева баня по 30.23 лв. на кв. м.; ПИ 65365.602.570 по КК на гр. Сапарева баня по 51.43 лв. на кв. м.

⁵ Одитно доказателство № 1 от Одитен доклад № 0400301924

⁶ Одитно доказателство № 1 от Одитен доклад № 0400302425

⁷ Например: Новоактувани земи с АОС № 2900/22.01.2024 г., ПИ м. СВЕТИ ИЛИЯ, с. Сапарево, с площ 54 461 кв. м., на стойност 1 253 лв. (0,02 лв./кв. м); АОС № 2917/31.01.2024 г., ПИ м. Краище/Криви дол, гр. Сапарева баня, с площ 27 754 кв. м. на стойност 933 лв. (0,03 лв./кв. м); АОС № 2942/11.04.2024 г., ПИ с. Ресилово, с площ 1 038 кв. м., на стойност 77 лв. (0,07 лв./кв. м); АОС № 2975/11.07.2024 г., ПИ м. Воловски път, с. Ресилово, с площ 616 кв. м., на стойност 69 лв. (0,11 лв./кв. м); АОС № 524/12.06.2024 г., ПИ гр. Сапарева баня, с площ 18 733 кв. м., на стойност 362 лв. (0,02 лв./кв. м.)

Данъчната оценка на балансово признатите през 2022 г., 2023 г. и 2024 г. поземлени имоти не е надежден индикатор за справедливата им стойност към датата на финансовите отчети. На одитния екип не е предоставена информация за извършен от общината анализ, доколко данъчната оценка на активите се явява надежден индикатор за определяне на тяхната справедлива стойност, което не позволява да се потвърди избраният подход за първоначално признаване на дълготрайните активи.

При финалното обсъждане на установените по време на финансовите одити на ГФО на общината за 2023 г. и 2024 г. факти и обстоятелства с ръководството на одитираната организация, от общината е дадено становище, че няма да се извършат корекции, като са посочени следните мотиви:

- определянето на справедлива стойност на ДМА не е възможно да се извършва от служители на общината, т.к. нямат знания и квалификация на оценители;
- информацията (до колкото съществува) от Интернет сайтовете не е достоверен и надежден източник за пазарните цени на имотите в съответния регион;
- лицензирани оценители в община Сапарева баня се ползват само при осъществяването на разпоредителни сделки по реда на ЗОС;
- ползването на лицензирани оценители за всеки новоактуван имот е невъзможно и скъпо.

Описаната недобра практика е в нарушение на принципа за добро управление, поради което одитният екип счита, че установените неправилни отчитания се отразяват в достоверността на информацията, съдържаща се във финансовите отчети на общината и не позволява във всеки момент ръководството на общината да разполага с актуална информация за имуществото на Община Сапарева баня.

Не са спазени изискванията на чл. 24, ал. 1 от ЗСч за вярно и честно представяне на имущественото състояние на предприятието.

Не са спазени указанията на министъра на финансите, дадени с т. 16.5 от ДДС № 20 от 2004 г., във връзка с т. 4.7., буква „б“ от СС № 16 Дълготрайни материални активи“, във връзка с указанията на т. 5. от Раздел II „Отчитане на дълготрайни материални и нематериални активи“ от Счетоводната политика на Община Сапарева баня, относно изискването стойността на балансово признатите активи в отчетността на общината, да не се различава съществено от справедливата им стойност към датата на съставяне на финансовия отчет.

Допуснатото неправилно отчитане е оценено като съществено по характер.

2. При извършените одитни процедури относно спазване указанията на министъра на финансите за извършване на преглед за обезценка/преоценка на нефинансовите дълготрайни активи (НДА) в Община Сапарева баня, се установи:⁸

2.1 Към 31.12.2022 г., в Община Сапарева баня извършеният преглед за преоценка/обезценка НДА е в несъответствие с указанията на МФ. Издадена е заповед на кмета на общината № 01-10-621 от 30.12.2022 г., с която е назначена комисия за извършване на „годишна обезценка/преоценка на активите на Община Сапарева баня“. В протокол на определената със заповедта на кмета на общината комисия е посочено, че след обстоен преглед на инвентаризационните описи, „активите са със справедлива, актуална стойност и не се нуждаят от преоценка“.

На одитния екип не са предоставени документи за извършени анализи/проучвания за определяне на текущата възстановима стойност на сходни активи, с подобен потенциал и оставащ срок на годност, които да послужат за основание

⁸ Одитно доказателство № 6

на направените изводи, поради което одитният екип счита, че процедурите са изпълнени формално и не позволяват да бъдат потвърдени салдата на съответните сметки, по които са признати и подлежащи на периодичен преглед за обезценка/преоценка, на обща стойност 103 665 990 лв.

2.2. Към 31.12.2023 г. не е извършван преглед за обезценка/преоценка на нефинансовите дълготрайни активи.

2.3 При проверка на извършен преглед за обезценка/преоценка на НДА към 31.12.2024 г. се установи:

Със Заповед № РД-01-10-579 от 29.11.2024 г. на кмета на Община Сапарева баня е назначена комисия, която да извърши преглед за обезценка на всички налични в Община Сапарева баня НДА. От комисията са изготвени протоколи за извършен преглед за обезценка и обяснителна записка, които са предоставени на одитния екип. На основание представените от Община Сапарева баня документи за извършен преглед за обезценка/преоценка на НДА към 31.12.2024 г., одитният екип счита, че процедурите са изпълнени формално и/или са в несъответствие с указанията на МФ, тъй като:

а) В т. 19.1 от раздел II „Отчитане на дълготрайни материални и нематериални активи“ от Счетоводната политика на Община Сапарева баня е определено при оценката на ДМА след първоначално признаване да се използва препоръчителния подход, а в Обяснителната записка, изготвена от комисията е посочено, че *„Оценка след първоначално признаване на ДМА и НДМА – Община Сапарева баня избира допустимия алтернативен подход“*. Предвид на това, не е ясно кой от двата подхода – препоръчителен или допустимия алтернативен подход, е използван при прегледа за обезценка/преоценка.

б) В т.т. 11 и 19.2 от раздел II „Отчитане на дълготрайни материални и нематериални активи“ от Счетоводната политика на Община Сапарева баня е определено при прегледа за обезценка да се съпоставя неправилно отчетната стойност на актива с текущата възстановима стойност, което противоречи на изискванията на т. 20 от ДДС № 05 от 2016 г., съгласно която преоценката и обезценката на амортизируем нефинансов актив се прилагат спрямо балансовата стойност.

На одитния екип са предоставени протоколи за извършен преглед за обезценка, в които са посочени наименованието на активите, дата на придобиване, *стойност* и размер на обезценката. В протоколите не се съдържа информация за текущата възстановима стойност на активите и колона „стойност“ не е ясно коя стойност следва да включва – отчетна или балансова стойност. При извършените проверки се установи, че в протоколите за извършения преглед за обезценка на активите, в колона „стойност“ е посочена:

- на активите, признати по сметки 2031 „Административни сгради“, 2060 „Стопански инвентар“, 2101 „Програмни продукти и лицензи за програмни продукти“ и 2109 „Други нематериални дълготрайни активи“ - отчетната стойност на активите;

- на активите, признати по сметки 2039 „Други сгради“, 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“, 2051 „Леки автомобили“, 2059 „Други транспортни средства“ и 2202 „Инфраструктурни обекти“ - балансовата стойност;

- на активите, признати по сметка 2041 „Компютри и хардуерно оборудване“ - остатъчната стойност.

В резултат на това, одитният екип не може да потвърди размера на обезценката, който за всички класове нефинансови дълготрайни активи е равен на нула.⁹

в) На одитния екип не са предоставени документи за извършени анализи/проучвания за определяне на текущата възстановима стойност на сходни активи, с подобен потенциал и оставащ срок на годност, които да послужат като основание за направения в обяснителната записка извод, че *„балансовата стойност на активите, по която са представени в отчетите не надвишава тяхната възстановима стойност“*.

г) На одитния екип не са представени протоколи за извършен преглед на НДА, както следва:

- отчетени по сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“ в отчетна група ДСД. През текущия и предходни отчетни периоди, новоактуваните имоти са признавани в отчетността на общината неправилно по данъчна оценка, вместо по тяхната справедлива стойност, предвид на което е следвало към 31.12.2024 г. да се извърши преглед за обезценка/преоценка или коригиране на стойността им до справедливата стойност на активите, с цел правилното им представяне в баланса на общината по справедлива стойност;

- във второстепенните разпоредители с бюджет - ОП „Общинско лесничество“, ДГ „Св. Ана“ и СУ „Христо Ботев“.

Предвид гореизложеното, одитният екип счита, че процедурите са изпълнени формално и не позволяват да бъдат потвърдени салдата на съответните сметки, по които са признати ДА, подлежащи на периодичен преглед за обезценка/преоценка, на обща стойност 109 355 479 лв., както следва:

- в отчетна група „Бюджет“, по-съществени, от които са: активите признати по сметките от подгрупи 203 „Сгради“ (9 077 181 лв.), 204 „Машини, съоръжения, оборудване“ (3 587 383 лв.), 205 „Транспортни средства“ (933 316 лв.) и по сметки 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“ (836 648 лв.), 2060 „Стопански инвентар“ (409 045 лв.);

- в отчетна група ДСД, на признати ДА по сметки 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“, на стойност 24 862 217 лв. и 2202 „Инфраструктурни обекти“, на стойност 69 649 689 лв.

В протокола за съгласуване на факти и обстоятелства с ръководството на общината е изразено несъгласие с направените от одитния екип изводи, като е посочено, че комисията подробно е анализирала активите, сравнила е балансовата стойност на активите с възстановимата стойност на същите и подобни на тях активи, подписала е подробна обяснителна записка.

Предвид изразеното несъгласие с направения извод, от одитният екип е изискана допълнително информация¹⁰ относно периода, в който е извършен последния преглед за обезценка, вкл. на НДА по сметка 2201 „Земни гори и трайни насаждения“ и по ВРБ; подхода за обезценка/преоценка, който е приложен предвид несъответствието между информацията в СчП на Община Сапарева баня и Обяснителната записка на комисията; начина, по който е определен нулевия размер на обезценката за всички активи (предвид липсата в протоколите на текуща възстановима стойност) и документи за извършени анализи и проучвания за определяне на текущата възстановима стойност на сходни

⁹ Например „помпа Grundfost Magna1, закупена през м. 10.2019 г. на стойност 3 268, 80 лв., с балансова стойност към 31.12.2024 г. 1797,60 лв., се закупи нова помпа Magna1 със същите характеристики през м. 02.2024 г. на стойност обаче 3 476,40 лв., тоест, комисията счита, че за активите по сметка 2049 не е необходимо да се прави обезценка. Размер на обезценката по сметка 2049 - Други машини, съоръжения, оборудване – 0 лв.“

¹⁰ Писмо вх. № П -557 от 21.03.2025 г.

активи, с подобен потенциал и оставащ срок на годност. Получено е писмо от кмета на Община Сапарева баня,¹¹ в което е посочено, че приема работата на комисията. Посочва се, че “Община Сапарева баня няма да обезценява своите нефинансови активи без да е налице траен спад в цените“, т.к. методическите указания и тълкувания по отделни въпроси, дадени в писма на експерти, а не от министъра на финансите, не се считат от кмета на общината за императивни, същите не са нито нормативни, нито поднормативни актове. Не са предоставени други документи, освен горепосочените.

Не са спазени изискванията на чл. 24, ал. 1 от ЗСч за вярно и честно представяне на имущественото състояние на предприятието.

Не са спазени изискванията на т. 86 от ДДС № 7 от 2017 г., относно извършване най-малко веднъж на три години на преглед за обезценка на нефинансовите дълготрайни активи по реда на т. т. 16.24 и 36.1 от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ.

Предвид признаването на земите по данъчна оценка, вместо по справедлива стойност, не е изпълнено изискването на т. 7.2 от СС 16, съгласно което преоценките на дълготрайни материални активи трябва да се правят достатъчно редовно, така че балансовата стойност на дълготрайните материални активи да не се различава съществено от тази, която би била определена при използването на справедливата стойност към датата на финансовия отчет.

Допуснатото несъответствие е оценено като съществено по характер.

3. При извършените одитни процедури за проверка на отчитането на стопанските операции, свързани с участието на Община Сапарева баня в търговски дружества, се установи, че към 31.12.2024 г. общината има участие в осем търговски дружества, в т.ч.: две със 100% ; четири - с над 20 % и две - с под 20% общинско участие в капитала, като са допуснати следните неправилни отчитания:¹²

а) Към 31.12.2024 г., четири търговски дружества¹³ са признати в баланса на Община Сапарева баня неправилно със сумата на капитала по съдебно решение (общо в размер на 5 607 400 лв.), вместо отчитането на дяловите участия и акции в търговски дружества и държавни предприятия-свързани лица да се извършва чрез прилагането на метода на собствения капитал, а за дяловете и акциите, отчитани по себестойност да се извършва преглед за обезценка по реда на т. 36.4 от ДДС № 20 от 2004 г.

Община Сапарева баня е изисквала предварителни (незаверени) годишни финансови отчети за 2024 г. от всички търговски дружества, но в рамките на сроковете за годишното счетоводно приключване на бюджетните предприятия, такива не са получени в общината.

б) В резултат на съставени счетоводни операции за начисляване на дивиденди и неосчетоводяване на участието на Община Сапарева баня в капитала на "Атомик инвест" ООД (с 24% общинско участие) чрез прилагане на метода на собствения капитал, партидата на дружеството към 31.12.2024 г. е с кредитно салдо, в размер на 359 100 лв. С писмо с изх. № П-6/02.01.2025 г. Община Сапарева баня е изисквала предварителен незаверен годишен финансов отчет за 2024 г. от дружеството, съгласно изискванията на т.28.4.4 от ДДС № 20 от 2004 г. В рамките на сроковете за годишното счетоводно приключване на бюджетните предприятия такъв не е получен.

Неправилните отчитания са констатирани и при извършените финансови одити на ГФО за 2022 и 2023 г., и не са коригирани към 31.12.2024 г.

Не е спазен принципът за текущо начисляване, регламентиран с чл. 26, ал.1, т.4

¹¹ Писмо изх. № П -557-1 от 24.03.2025 г.

¹² Одитно доказателство № 2

¹³ „Нов проект-Сапарева баня“ ЕООД; „ГЕРМАНЕЯ РЕКЛАМА“ ООД; „ГЕРМАНЕЯ ЕКОЕЛ“ ООД и „Аква Трийтмънт“ АД

от Закона за счетоводството.

Не са спазени изискванията на т. 28.4 от ДДС № 20 от 2004 г. относно отчитането на дяловите участия и акции в търговски дружества-свързани лица по метода на собствения капитал и отразяването на промените в дела на инвестицията на бюджетното предприятие въз основа на годишните финансови отчети на свързаните лица.

Допуснатото неправилното отчитане е оценено по характер.

4. Към 31.12.2024 г., в Община Сапарева баня не е извършен анализ на авансовите плащания, отчетени по сметка 4020 „Доставчици по аванси от страната“ в отчетна група „Бюджет“, в резултат на което е налице салдо, в размер на 53 500 лв., по аналитичната партида на изпълнителя по договор № 36 от 02.09.2022 г., с предмет „Изпълнение на проектиране във фаза „технически проект“ и изпълнение на авторски надзор по време на строителството за изграждане на части от водопреносната мрежа на Община Сапарева баня в три обособени¹⁴ позиции“.¹⁵

Въз основа на издадена фактура № 0100000080 от 02.06.2024 г. (с дата на данъчно събитие 06.02.2024 г.) за авансово плащане по обособени позиции 1 и 2, са изплатени на 06.03.2024 г.¹⁶ на изпълнителя авансово 19 260 лв. (с вкл. ДДС), представляващи 30% от стойността на договора за съответните позиции (64 200 лв.). Авансовото плащане е осчетоводено по сметки 4020 „Доставчици по аванси от страната“ (16 050 лв.) и 4511 „Разчети за данък добавена стойност“ (3 210 лв.).

С Приемо-предавателен протокол от 05.03.2024 г., техническите проекти по обособени позиции 1 и 2 от договора са приети от Община Сапарева баня.

Без основание, през м. септември е издадена фактура № 0100000083 от 10.09.2024 г. за авансово плащане по същите обособени позиции 1 и 2, на стойност 44 940 лв. (с ДДС), представляваща 70% от стойността на договора по двете обособени позиции. Съставени са неправилни счетоводни записвания по дебита на сметки 4020 „Доставчици по аванси от страната“ и 4511 „Разчети за данък добавена стойност“ и кредита на сметка 4010 „Задължения към доставчици от страната“. По фактурата са извършени две частични плащания,¹⁷ на обща стойност 34 940 лв., които са осчетоводени по дебита на сметка 4010 „Задължения към доставчици от страната“ и кредита на сметка 5013 „Текущи банкови сметки в левове“.

В чл. 4, ал. 1 от договора е определен начина на плащане: 30% от стойността на договора авансово - в срок 3 работни дни след стартиране на изпълнението на договора и предоставяне на фактура от изпълнителя, и окончателно плащане в 5-дневен срок след влизане в сила на издадено разрешение за строеж. Предвид наличието на Приемо-предавателен протокол и издадените през 2024 г. разрешения за строеж¹⁸ на обектите по двете обособени позиции, неправилно от изпълнителя е издадена фактура за авансово плащане, вместо за окончателно плащане. В отговор на зададени от одитния екип до

¹⁴ Обособена позиция 1: „Изготвяне на технически проект и изпълнение на авторски надзор за обект „Довеждащ водопровод от разпределителна шахта в местността „Валявица“ до бъдещ резервоар 1000 куб. м. в ПИ № 65365.210.994, в местността „Рила“ и захранващ водопровод от бъдещ резервоар 1000 куб. м. до съществуващ водопровод ПЕ Ф 140 мм. в местността „Кузни бунар“ в гр. Сапарева баня“; Обособена позиция 2: „Изготвяне на технически проект и изпълнение на авторски надзор за обект „Довеждащ водопровод за с. Ресилово, захранващ резервоар за висока зона на с. Ресилово“; Обособена позиция 3: „Изготвяне на технически проект и изпълнение на авторски надзор за обект „Напорен резервоар с обем 1000 куб. м. в ПИ № 65365.210.994, в местността „Рила“, гр. Сапарева баня“.

¹⁵ Одитно доказателство № 4

¹⁶ с платежно нареждане от 06.03.2024 г.

¹⁷ с платежно нареждане от 24.09.2024 г. - 24 940 лв.; с платежно нареждане от 06.12.2024 г. - 10 000 лв.,

¹⁸ Разрешение за строеж № 33 от 23.07.2024 г. и Разрешение за строеж № 48 от 30.08.2024 г.

кмета на Община Сапарева баня въпроси е посочено, че фактура № 0100000083 от 10.09.2024 г. е погрешно издадена и с фактурата за окончателно плащане ще бъде отразено и приспадането на преведения аванс.

Към 31.12.2024 г., в Община Сапарева баня не е извършен анализ на авансово изплатените суми по договора, в размер на 53 500 лв., признати по сметка 4020 „Доставчици по аванси“ в отчетна група „Бюджет“, за определяне на приблизителна оценка на разходите по придобиване на обекта (незавършено строителство) по реда на т. 16.6 от ДДС № 20 от 2004 г., които към края на отчетната година не са осчетоводени в отчетна група "Бюджет" по сметки 6075 "Разходи за придобиване на инфраструктурни обекти" и по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ в отчетна група ДСД.

Не са спазени разпоредбите на чл. 26, ал. 1, т. 4 от Закона за счетоводството (ЗСч), относно принципа за начисляване, изискващ ефектите от сделки и други събития да се признават в момента на тяхното възникване, независимо от момента на получаването или плащането на паричните средства или техните еквиваленти.

Не са приложени дадените от МФ указания в т. 16.6 от писмо ДДС №20 от 2004 г., относно оценката на дълготрайни материални активи, които към края на годината са в процес на придобиване, че следва да се основа на база на достигнатия етап на процеса на придобиване, а не въз основа на платените авансово суми на доставчика, освен ако те могат да се разглеждат като разумно приближение на разходите по придобиване, съответстващи на достигнатия етап.

С размера на предоставения аванс завишен шифър 0073 „Предоставени аванси“ и намален шифър 0014 „ДМА в процес на придобиване“ от актива на баланса и е намален шифър 0660 „Разходи за активи, капитализирани в ДСД“ от Отчета за приходите и разходите.

5. Установени са следните случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби:¹⁹

5.1. В структурата на Община Сапарева баня е обособено звено за вътрешен одит и е утвърдено щатно разписание за един вътрешен одитор. Към 31.12.2024 г. длъжността не е заета, с което не са спазени разпоредбите на чл. 14, ал. 2 от Закона за вътрешния одит в публичния сектор (ЗВОПС), съгласно които вътрешния одит в общините са осъществява най-малко от двама вътрешни одитори, включително ръководителя на вътрешния одит.

5.2. Към 31.12.2024 г. в Община Сапарева баня не е създаден одитен комитет, въпреки че попада в обхвата на чл. 18, ал. 1 от Закона за вътрешен одит в публичния сектор. Съгласно чл. 18, ал. 1 от ЗВОПС в общините с изградени звена за вътрешен одит, задължително се създават одитни комитети, които се състоят от 3 до 5 членове, включително и председател, като най-малко две трети от тях са външни за организацията лица.

Не са спазени изискванията за задължително изграждане на звено за вътрешен одит в общините, чийто бюджет надхвърля 10 млн. лв., регламентирани в чл. 12, ал. 2, т. 3 от ЗВОПС, както и разпоредбите на чл. 14, ал. 2 от същия закон, относно изисквания за минимална численост на звеното за вътрешен одит.

Не са спазени и изискванията за задължително създаване на одитен комитет в общините, в които има изградено звено за вътрешен одит, регламентирани в чл. 18, ал. 1 от Закона за вътрешен одит в публичния сектор, във връзка с чл. 21 от ЗПФ, и във

¹⁹ Одитно доказателство № 5

връзка с § 2 от допълнителните разпоредби на ЗПФ, което се счита за нарушение на бюджетната дисциплина.

Сметната палата извърши одита в съответствие със Закона за Сметната палата и МСВОИ (1003-1810). Отговорностите на Сметната палата съгласно МСВОИ (1003-1810) са описани допълнително в раздела *Отговорности на Сметната палата за одита на финансовия отчет* от настоящия доклад. Сметната палата е независима от Община Сапарева баня в съответствие с *Етичния кодекс на Сметната палата*, като тя изпълни и своите други етични отговорности в съответствие с този кодекс. Сметната палата счита, че получените одитни доказателства са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на квалифицирано мнение.

Правно основание за извършване на одита

Сметната палата извърши одита на основание чл. 54 от Закона за Сметната палата, Програмата за одитната дейност на Сметната палата на Република България за 2025 г. и в изпълнение на Заповед № ОД-04-03-024 от 17.02.2025 г. на Тошко Тодоров, заместник-председател на Сметната палата.

Отговорности на ръководството за финансовия отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определи, че е необходима, за да даде възможност за изготвянето на финансови отчети, които да не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен когато бюджетната организация ще бъде закрыта или нейната дейност ще бъде преустановена.

Отговорности на Сметната палата за одита на финансовия отчет

Целите на Сметната палата са да получи разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издаде одитен доклад, който да включва одитно мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че финансов одит, извършен в съответствие с МСВОИ (1003-1810), винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такава съществува. Неправилните отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, ще окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от финансовия одит в съответствие с МСВОИ (1003-1810), Сметната палата използва професионална преценка и запазва професионален скептицизъм по време на целия одит. Сметната палата също така:

- идентифицира и оценява рисковете от съществени неправилни отчитания в финансовия отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработва и изпълнява одитни процедури в отговор на тези рискове и получава одитни доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на одитно мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.

- получава разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработи одитни процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на бюджетната организация.

- оценява уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.

- достига до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одитни доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако Сметната палата достигне до заключение, че е налице съществена несигурност, от нея се изисква да привлече внимание в одитния си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да изрази модифицирано мнение. Заключениета на Сметната палата се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одитния доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина бюджетната организация да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

- оценява цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя стоящите в основата операции и събития по начин, който постига вярно и честно представяне.

Сметната палата комуникира с ръководството наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на финансов одит и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които са идентифицирани по време на извършвания финансов одит.

Част II. Докладване във връзка с други законови и други отговорности – други констатации при одита на финансовия отчет

В съответствие с чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата и МСВОИ 12 *Ползи от работата на върховните одитни институции – насочена към подобряване на живота на гражданите*, Сметната палата, за да отговори на очакванията на обществото

и за да засили отчетността, прозрачността и интегритета на бюджетните организации, комуникира в одитния доклад констатираните неправилни отчитания, коригирани по време на одита, и съществени недостатъци на вътрешния контрол, освен когато:

- дадена констатация се отнася за въпрос, който очевидно е без никакви последици за финансовия отчет;
- закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на дадена констатация; или
- в изключително редки случаи, Сметната палата реши, че дадена констатация не следва да бъде комуникирана в одитния доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последици от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Сметната палата не модифицира одитното мнение във връзка с включените в Част II на настоящия одитен доклад други констатации.

Коригирани неправилни отчитания

1. В отчетна група „Бюджет“,²⁰ през предходни отчетни периоди неправилно са признати активи, както следва:

- сграда „Стадион съблекалня“ (инв. № 55), с отчетна стойност 99 000 лв., и балансова стойност към 31.12.2024 г. в размер на 91 872 лв., признат неправилно по сметка 2031 „Административни сгради“, и
- стадион „ПИ парц.пл.85, кв.95-стадион“ (инв. № 18), с отчетна стойност 410 000 лв., признат неправилно по сметка 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“, вместо по сметка 2202 „Инфраструктурни обекти“ в отчетна група ДСД.

Следвало е от общината да бъде възприет подход относно счетоводното отчитане на конкретни еднакви по вид нефинансови дълготрайни активи (спортни и детски площадки, игрища, стадиони и др. подобни), спрямо които във връзка с различния режим на ползването им се прилагат съответните подходи за тяхното признаване в съответните отчетни групи (стопански области). Следвало е към 31.12.2024 г. да се приложат указанията, дадени в т. 8.9 от ДДС № 20 от 2004 г. за коригиране на грешки от предходни отчетни периоди чрез сметки от групи 69 и 79, като за прекласифициране на активите се съставят следните счетоводни операции:

а) в отчетна група „Бюджет“:

- за отписване на стадиона - по кредита на сметка 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“ (410 000 лв.) в кореспонденция със сметки 6992 „Намаление на нефинансови дълготрайни активи от други събития“;

- за отписване на сградата (съблекалня) - по кредита на сметка 2031 „Административни сгради“ в кореспонденция със сметки 6992 „Намаление на нефинансови дълготрайни активи от други събития“, с балансовата стойност към 01.01.2024 г. (92 743 лв.) и 2413 „Амортизация на сгради“ с размера на начислената амортизация към 01.01.2024 г. (6 257 лв.). Начислената през текущия период амортизация на сгради (871 лв.) е следвало да се коригира по метода „червено сторно“.

б) в отчетна група ДСД, активите да се признаят по дебита на сметка 2202 „Инфраструктурни обекти“ (509 000 лв.) в кореспонденция със сметки 7992 „Увеличение

²⁰ Одитно доказателство № 7

на нефинансови дълготрайни активи от други събития“ (502 743 лв.) и 2417 „Амортизация на инфраструктурни обекти“ (6 257 лв.). След прекласифициране на активите е следвало да се анализират параметрите на начислените разходи за амортизация, като при наличие на основание, същите да се променят в амортизационния план на общината, съответстващи на определения клас активи.

По време на извършения финансов одит на ГФО за 2024 г. неправилните отчитания са коригирани.

Съгласно дадените указания на МФ в тема № 8 от Коментари по методологически въпроси, при определяне на отчетната група (стопанска област), в която подлежат на отчитане нефинансовите дълготрайни активи, водещо следва да бъде каква дейност те ще обслужват. Анализът в конкретните случаи следва да акцентира върху това в коя отчетна група се извършват постоянни дейности, свързани с използването и потреблението на тези активи, респ. в коя отчетна група реално се ползват тези активи.

Обекти/активи, които имат характеристиката на „публични блага“ обикновено се свързват с: достъпност в потреблението им от други лица и практическа невъзможност за налагане на контрол върху достъпа и ползването на свързаните с тях изгоди. Подобни активи не са създадени основно да обслужват дейността на бюджетната организация, а са предназначени за колективно ползване, респ. съответните активи се отчитат в отчетна група ДСД по реда на т. 18 от ДДС № 14 от 2013 г. като инфраструктурни обекти по сметка 2202 „Инфраструктурни обекти“.

Като правило в отчетна група (стопанска област) „Бюджет“ се отчитат активите, пасивите, приходите и разходите, произтичащи, свързани или обслужващи бюджетната дейност на съответната бюджетна организация.

Не е спазено изискването за осчетоводяване на активите по сметки в съответствие с техния характер, съгласно СБО, утвърден от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г.

2. При извършените одитни процедури за проверка на признатите в отчетността активи по сметки 2099 „Други дълготрайни материални активи“, се установи:²¹

Разходи за изработване на „Регионален генерален план ВиК Паничище“, в размер на 483 185 лв., неправилно са признати през предходни отчетни периоди като активи по сметка 2099 „Други дълготрайни материални активи“, вместо по сметка 6029 "Други разходи за външни услуги" в отчетна група "Бюджет". Без основание са начислени амортизации по сметка 2419 "Амортизация на други дълготрайни материални активи", в размер на 378 402 лв.

Следвало е към 31.12.2024 г. да се приложат указанията, дадени в т. 8.9 от ДДС № 20 от 2004 г. за коригиране на грешки от предходни отчетни периоди, и разходите за изработка на регионален генерален план да се отпишат по кредита на сметка 2099 „Други дълготрайни материални активи“ (с отчетната стойност) в кореспонденция със сметки 6992 „Намаление на нефинансови дълготрайни активи от други събития“, с балансовата стойност към 01.01.2024 г., в размер на 159 141 лв., и 2419 „Амортизация на други дълготрайни материални активи“ с размера на начислената амортизация към 01.01.2024 г. (324 044 лв.) в отчетна група „Бюджет“. Начислените през текущия период амортизации на сгради (54 358 лв.) е следвало да се коригират по метода „червено сторно“.

²¹ Одитно доказателство № 7

Признаването на ОУП, екологични оценки, енергийно обследване и др. п. като дълготрайни нематериални активи, е в несъответствие с разпоредбите на т. 38 от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ и определените критерии с т. 3.1 и 3.3 от СС 38 „Нематериални активи“.

Не са спазени указанията на МФ, дадени в Тема № 9 от Коментарите по методологически въпроси, съгласно които тези документи, отчетени като дълготрайни активи и акумулираните за тях разходи за амортизации следва да се отпишат по реда на т. 18 от ДДС № 5 от 2016 г., както и изискването за осчетоводяването на разходите по параграфи в съответствие с техния характер, съгласно Единната бюджетна класификация (ЕБК) за 2019 г., утвърдена от министъра на финансите с ДДС № 09 от 2023 г.

Не са спазени и разпоредбите на § 4 от ПЗР на Закона за геодезията и кадастъра, съгласно който материалите и данните, създадени в резултат от изпълнение на дейностите по геодезия, картография и кадастр, не се смятат за активи по смисъла на ЗСч.

3. При извършените одитни процедури за проверка на начислените амортизации на НДА, в Община Сапарева баня се установи разлика, в размер на 142 919 лв., между балансовата стойност на активите по сметки от подгрупа 205 "Транспортни средства" и балансовата стойност в амортизационния план към 31.12.2024 г. Допуснатото е в резултат на неправилно отписване от баланса на общината на транспортни средства през периода от 2021 г. до 2023 г., като са съставени счетоводни операции по дебита на сметка 6992 "Намаление на нефинансови дълготрайни активи от други събития" и кредита на сметки 2051 "Леки автомобили" и 2059 "Други транспортни средства" с отчетната стойност на активите, вместо с балансовата им стойност, и не е отписана акумулираната амортизация на транспортните средства, в общ размер²² на 142 919 лв., по дебита на сметка 2415 „Амортизация на транспортни средства“ и кредита на съответната сметка от подгрупа 205 „Транспортни средства“.

По време на финансовия одит на ГФО за 2024 г. е извършена корекция, като са приложени указанията дадени в т. 8.9 от ДДС № 20 от 2004 г. за коригиране на грешки от предходни отчетни периоди, като амортизацията е отписана по дебита на сметка 2415 „Амортизация на транспортни средства“ в кореспонденция със сметка 7992 „Увеличение на нефинансови дълготрайни активи от други събития“.²³

Не са спазени изискванията на т. 18 от ДДС № 05 от 2016 г. относно счетоводните операции при отписване на нефинансови дълготрайни активи.

Съществени недостатъци на вътрешния контрол

Контролните дейности в областта на счетоводната отчетност не обхващат всички рискове, свързани с признаването на новоактуваните имоти по справедлива стойност, отчитането на участието на общината в капитала на търговски дружества, отчитане на амортизациите, както и извършването на преглед за обезценка/преоценка на НДА, с което не са минимизирали риска от допускане на неправилни отчитания в Община Сапарева баня, цитирани в доклада.

На основание т. 67 от писмо ДДС № 7 от 2024 г. на МФ, по време на финансовия одит са извършени корекции на Баланса и ОПР към 31.12.2024 г. на община Сапарева

²² за 2021 г. - 15 816 лв.; за 2022 г. - 85 453 лв. и за 2023 г. - 41 650 лв.

²³ Одитно доказателство № 3

баня. Коригираният ГФО за 2024 г. е зареден в системата ИСО на МФ 28.03.2025 г. и е представен в Сметната палата, с вход. № 07-02-435#3 от 31.03.2025 г.

В подкрепа на констатациите са събрани 7 броя одитни доказателства, които заедно с работните документи, отразяващи отделните етапи на одитния процес, се намират в Сметната палата. При необходимост можете да се запознаете с тяхното съдържание на адрес: гр. Кюстендил, ул. „Демокрация“ № 44, ет. 2, Сметна палата, ИРМ-Кюстендил.

Настоящият одитен доклад е приет на основание чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата, с Решение № 149 от 30.05.2025 г. на Сметната палата и е изготвен в два еднообразни екземпляра, един за община Сапарева баня и един за Сметната палата.

Приложение № 1 Опис на одитните доказателства

В таблицата е представен списък на одитните доказателства, подкрепящи констатациите, комуникирани в одитния доклад.

№	Наименование	Брой страници
01	ГФО-2.17.8 - за проверка и анализ на отчитането на земи, гори и трайни насаждения - сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“ и сметка 7992 „Увеличение на нефинансови дълготрайни активи от други събития“ в отчетна група ДСД към 31.12.2024 г. в община Сапарева баня; справка за актуваните имоти, общинска собственост; справка за продадените имоти, общинска собственост; заверени копия на АОС	75
02	ГФО-2.16.10 - за процедури по същество относно проверка на отчитането участието на общината в капитала на търговски дружества към 31.12.2024 г.; писма за представяне на предварителни финансови отчети за 2024 г.; Справка участието на общината в капитала на търговски дружества към 31.12.2024 г.; извлечение от счетоводната система	16
03	ГФО-2.27 - за тестове на контрола и за процедури по същество по отношение на начислените амортизации на нефинансови дълготрайни активи към 31.12.2024 г.; ГФО-2.5.2 - отговори на въпросник относно начисляване на разходите за амортизации; МО за корекции и извлечения от счетоводната система	25
04	ГФО-2.17.9 - за проверка и анализ на сметка 4020 „Доставчици по аванси от страната“; отговори на въпросник във връзка с отчитане на авансите по сметка 4020 „Доставчици по аванси от страната“; заверени фотокопия на Договор № 36 от 02.09.2022 г.; фактури; платежни нареждания и извлечения от счетоводната система	34
05	ГФО-2.2 - Констативен протокол относно наличието на ЗВО и одитен комитет; заверени фотокопия от решения на ОБС; извлечение от щатното разписание	10
06	ГФО-2.16.1 - за извършен преглед за обезценка/преоценка на НДА; Заповед № РД-01-10-579/29.11.2024 г. за извършване на преглед за обезценка/преоценка на НДА; обяснителна записка; протоколи	42
07	ГФО-2.16.6 - процедури по същество за проверка и анализ на сметка 2031, 2039, 2099; инвентарна книга; амортизационен план; МО за корекции и извлечения от счетоводната система.	26